

Kresťansko-pohanské obdobie konca roka? Snád' to nemáme aj my tak trocha pomiešané.

(adventné zamyslenie)

Advent je obdobie, ktoré začína štyri nedele pred Štedrým dňom. Symbolizuje dobu, počas ktorej putovali Mária a Jozef do Betlehema. Prežívame čas očakávania narodenia Spasiteľa. Cirkev chce v adventnom období zachovať vážnosť a pokorný pokoj. Nemali by sa konať svadby ani tanečné či iné zábavy. Je to obdobie rozjímania, ticha, pokoja a striedmosti v životnom štýle. Nedodržiava sa to však vždy striktne. V minulosti sa pri pradení, pletení, šití, draní peria, ... ľudia schádzali v chalupách a pri práci sa hojne bavilo, spievalo, jedlo, pilo... To bolo trňom v oku Cirkvi. Takýmto stretnutiam sa v Čechách hovorí přástky, na Morave přístky a v Sliezskeu přitky. Dnes vidím podobné stretnutia vo verejnom priestore. Volá sa to komerčné vianočné trhy. Áno, pre mnohých je advent, paradoxne, zábavné obdobie (advent ako príležitosť zabaviť sa?). Žiaľ. Do centra mesta chodíme častejšie, posedávame pri svažáku (Vianočný punč), prechádzame šiatrky hore-dole, viac kupujeme, viac (a aj nemierne a hlučnejšie) jeme a pijeme. Všetko chceme gurmánsky vyskúšať. Duchovnú atmosféru adventnej doby na týchto miestach cítiť vôbec nie je. Navyše, obdobie adventu je obľúbené pre veštby, povery, horoskopy... Najčastejšie sa veští a predpovedá na sviatky svätcov, ktorí však s týmito zvykmi nemajú nič spoločné. Napr. na sviatok sv. Ondreja, Barbory, Lucie. Je paradoxom, že nekresťania na svätých neveria, ale pokiaľ ide o veštecké praktiky, zrazu si ich existenciu nejako zdôvodnia, aby v deň svätca mohli veštíť a pôsobiť tak s ešte väčšou silou. Kresťan by mal mať v tejto veci jasno (byť zorientovaný). Vedieť, ako sa hovorí „kde je sever“ alebo, lepšie povedané, „odkiaľ vietor fúka“. Akýmkoľvek pohanským zvykom spojeným s adventom, Vianocami alebo aj Novým Rokom by nemal prikladať žiadnu ani tú najmenšiu vážnosť.

Máme, naproti tomu, cirkevné adventné či vianočné tradície, plné duchovnej symboliky. Napr. pekná tradícia zapalovania sviečok na adventnom venci. Veniec symbolizuje víťazstvo, kruhový tvar mier a bezpečie, živé čečiny večný život. Každú adventnú nedeľu je zapálená jedna sviečka. Keď horia všetky štyri sviečky, nasleduje Štedrý deň. Pôvodne mali adventné sviečky špecifickú farbu: tri boli fialové (symbol očakávania) a tretia bola ružová (symbol radosti). U nás v Dvore Králové nad Labem sa adventný veniec vo verejnom priestore nevyskytuje a adventná doba sa „vynecháva“. Hneď po Dušičkách sa v oknách príbytkov, v nákupných centrách, na námestiach či verejných úradoch začína objavovať vianočná výzdoba. Už v piatok 26. novembra, teda dva dni pred prvou adventnou nedeľou sa na námestí rozsvietil Vianočný strom a začali vianočné trhy. Ľudia začínajú prežívať vianočnú atmosféru, bez adventnej atmosféry. V kostole ale adventný veniec máme 😊, veriacim ho kňaz požehná, aby si ho odniesli do svojich domácností.

Betlehenské svetlo odpálené z jaskyne, kde sa narodil Ježiš Kristus prichádza aj k nám, a tak, ako v Prešove pred Konkatedrálou, tak isto horí aj pred našim farským kostolom. Skauti ho potom večer 22. 12. nesú do lesa, kde je do skaly vytesaný Betlehem,

tzv. Braunův Betlém. Tam si ho odpaľujú keškari a iní ľudia, predovšetkým rodiny s deťmi, ktorí si na túto peknú tradíciu už zvykli.

Od nepamäti si ľudia dávali na Vianoce darčeky. Obdarovávalo sa napr. mincami. Vraj pokiaľ obdarovaný nepustil celý večer mincu z dlane, malo mu byť prisľúbené bohatstvo. Dávať nejaký darček za takýmto účelom je kresťanovi neprípustné, je to previnenie proti 1. Božiemu prikázaniu. Akúkoľvek poveru Boh nestrpí: „*Ved' Pánovo meno je Žiarlivý, on je žiarlivý Boh.*“ (Ex 34,14). Pohanských zvykov a povier je v tomto období vsutku veľa.

Pre kresťanov symbolizuje ihličnatý stromček večný život, pretože je stále zelený a neopadáva. Súčasne im pripomína rajský strom poznania. Možno aj preto sa do súčasnosti dochovala tradícia zdobiť stromček okrem iného jabĺčkami.

Obklopte sa aj vy v advente a na Vianoce duchovnou symbolikou podľa vlastnej či „z internetu vyčítanej“ fantázie. A všetko pohanské čo na nás číha vedome či podvedome, zvonku či z nášho vnútra, poodstraňujme, nevenujme tomu pozornosť. História vnímania adventu, jeho zvykov a tradícií je veľmi široká. Kresťanovi však vždy išlo o čas lásky, spolupatričnosti, pokoja, očakávania, stretnutia. Ustrážme si toto vnímanie, tento posvätný pocit. V nás a pričiňme sa o duchovnú atmosféru i v prostredí okolo nás.

Mnoho ľudí adventné obdobie nemá rado. Kvôli komercii, zhone, davom ľudí v obchodoch... Ja patřím ku skupine, ktorá advent rada má. Advent prežívam ako krásne, čarovné obdobie. Mám ho nesmierne rada. Spomalím, meditujem, čítam, držím kresťanské adventné a vianočné zvyky a tradície, prežívam ich symboliku. Prežívajme „po katolícky“ tento čas. Prajem vám krásny uzímený čarovný, Božou láskou naplnený adventný a vianočný čas!

Ivana Krajčíková

pripravený úvodník pre IL farnosti sv. Mikuláša v Prešove
(s pomocou internet. zdrojov)